

DE HERINNERINGSPLAKET VAN DE TENTOONSTELLING “DE GOUDEN EEUW DER GROTE STEDEN”

Huguette Taymans

INLEIDING

De wereldtentoonstelling te Brussel in 1958 was voor andere Belgische steden een aanleiding om zelf ook grote culturele en artistieke manifestaties te organiseren. Te Gent werd daartoe in mei 1958 door het stadsbestuur de vzw *Gent 1958* opgericht ¹. Bemerkenwaard waren de barokconcerten *Rond de troon van Jozef II* in de troonzaal van het stadhuis, een luisterrijk bloemencorso, een nachtfeeërie op de watersportbaan, de rally *Pavillon d'Or*, en een internationaal sportfestival (met als hoogtepunten het eerste Europees kampioenschap voor kruisboog in de wintervelodroom op 13, 14 en 15 juni en de aankomst van de eerste rit van de ronde van Frankrijk op 26 juni).

*Herdenkingspenning voor het Europees kampioenschap kruisboog te Gent
13, 14 en 15 juni 1958; gemodelleerd door Jan Anteunis*

Het meest prestigieus project was echter zonder twijfel de tentoonstelling *De Gouden eeuw der Grote Steden* ², onder leiding van commissaris-generaal Paul Eeckhout ³. Het was de bedoeling dat de Europese steden die in de voorbije eeuwen een

vooraanstaande politieke en culturele positie hadden ingenomen er de kunstschaten uit hun glorie-tijd zouden tonen. Op die manier wou men het publiek bewust maken van de macht die eertijds van hen uitging en de rol verduidelijken die ze gespeeld hadden bij de ontwikkeling van de Europese cultuur.

DE TENTOONSTELLING

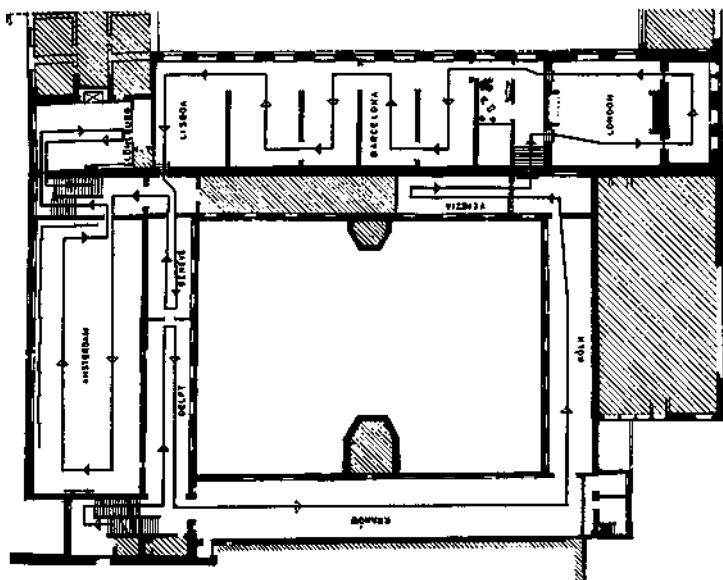
De Gouden eeuw der Grote Steden ging door in het uniek kader van de Sint-Pietersabdij, die kort na de Tweede Wereldoorlog van het Belgisch leger was overgenomen. De gemeenteraad besliste om daartoe de restauratie en aanpassing van de bibliotheekvleugel, gelegen tussen de oosterpandgang en de buitenhof, versneld aan te vatten. Daarin bevonden zich de kapittelzaal, de bibliotheek, de refter, de vroegere keuken en de gewezen voorraadkamer. Na goedkeuring van de plannen door de archeologische commissie van de Sint-Pietersabdij werd een beperkte aanbesteding uitgeschreven tussen Gentse ondernemers. Die konden over tewerkgestelde werkloze stielmannen en arbeiders beschikken om het werk tijdig klaar te krijgen.

Een door Alex Wauters ontworpen en door A. Blondeel uitgevoerd glasraam deed dienst als logo van de tentoonstelling op de affiches en het drukwerk.

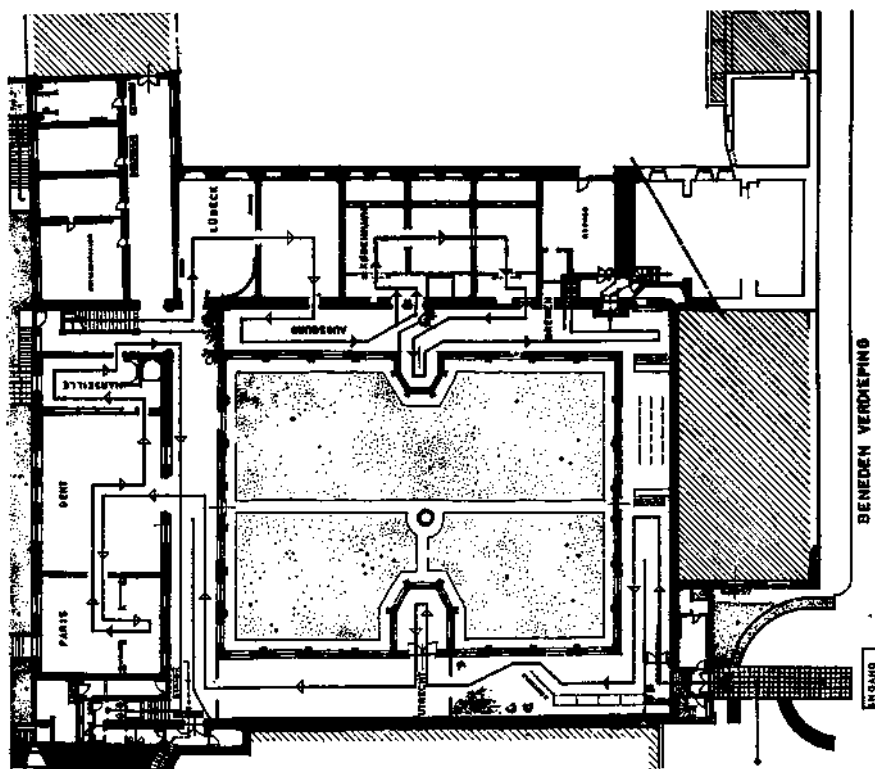

Logo van de tentoonstelling

De negentien Europese steden die hun medewerking verleenden ^{4/} kregen elk een eigen ruimte toegewezen in de abdij, waarvan ze de inrichting zelf mochten bepalen ^{5/}. Ze stelden er historische documenten, beeldhouwwerken, zilver- en ijzersmeedwerk, keramiek, gravures, wapenuitrustingen, e.d. tentoon.

1^e VERDIEPING

Op dit plan van de tentoonstelling ziet u waar de verschillende standen werden ondergebracht. Een lijn met pijltjes toont u de te volgen weg. Vermelden wij nog dat u na de tentoonstelling van Bremen bezichtigd te hebben kunt afdalen naar de kelder verdieping waar een gezellig restaurant de vermoede bezoeker rust en tafels biedt.

BENEDEN VERDIEPING

Plan van de tentoonstelling

Koning Boudewijn begroet de prominenten

Koning Boudewijn op de binnenkoer van de Sint-Pietersabdij

Op zaterdag 14 juni werd de expositie plechtig geopend door koning Boudewijn. Onder het geschal van Thebaanse trompetten kwam de koninklijke wagen om 16u30 het bevlagd Sint-Pietersplein opgereden, waar een grote massa nieuwsgierigen achter de nadarafsluitingen was samengestroomd. Een schitterende junizon verhoogde nog de feestelijke sfeer. Aan de ingang van de abdij werd de vorst verwelkomd door burgemeester Merchiers en gouverneur Mariën, waarna hij werd voorgesteld aan het voltallig stadsbestuur en aan commissaris-generaal Paul Eeckhout. Hij bezocht eerst de Gentse afdeling die in de kapittelzaal was opgesteld en wijdde daarna gedurende anderhalf uur zijn aandacht aan de buitenlandse secties, waarbij hij telkenmale kennis maakte met de desbetreffende burgemeester en hoogwaardigheidsbekleders.

Tot de hoogtepunten van de tentoonstelling behoorden onder meer een uitzonderlijk houten beeld van Sint-Joris met de draak uit 1505, van de hand van Henning van der Heide – het pièce de résistance van de inzending uit Lübeck – en het hoofdportaal van de grote raadskamer van het stadhuis van Lüneburg, dat in zijn geheel naar de tentoonstelling werd overgebracht. Op de stand van Parijs viel vooral een fraaie verzameling vroeg ivoorsnijwerk op en de stichtingsakte van de Sorbonne (uit 1225). De meest opvallende ensembles op de expositie kwamen echter van Krakau, Londen en Gent zelf. Het Poolse Krakau kwam op een werkelijk magnifieke wijze in de belangstelling met sculpturen van de uit Duitsland afkomstige beeldsnijder Veit Stoss en een verzameling astronomische toestellen die hadden toebehoord aan Martin Bylica van Olkusz, de leermeester van Copernicus. Londen belichtte zijn gilden aan de hand van edelsmeedwerk, een fraaie reeks klokken, schitterende boeken, oude partituren en stukken in verband met Shakespeare. Gent, in de veertiende eeuw de op één na grootste stad van Europa, axeerde zich vooral op haar luisterrijk Bourgondisch verleden met historisch belangrijke voorwerpen en met stukken die van een grote kunstzinnigheid getuigden.

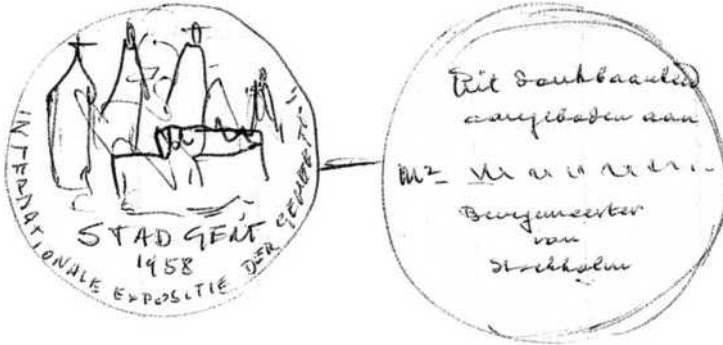
Iedere avond vond bovendien op de verlichte binnenplaats van de abdij een concert plaats van oude muziek dat om beurten door de deelnemende steden werd verzorgd. De toegangsprijs bedroeg 20 frank voor de tentoonstelling en 10 frank voor de concerten in de binnentuin. Men kon zich ook voor 50 frank een abonnement voor 25 bezoeken aanschaffen dat bovendien vrije toegang verleende tot de monumenten van de stad.

De meeste kranten en tijdschriften berichtten uitgebreid over de opening en over de bijzonder rijke inhoud van de tentoonstelling. Het bezoekersaantal – aanvankelijk rond de 500 per dag – liep daardoor na de eerste maand op tot gemiddeld 1000 op weekdays en verscheidene duizenden op zon- en feestdagen. Naast de vele uitgenodigde prominenten en kunstenaars ⁶ brachten ook de weduwe van de gewezen Amerikaanse president Roosevelt, president Heuss van de Duitse Bondsrepubliek en vice-president Chaudet van Zwitserland een bezoek.

DE HERINNERINGSPLAKET

Al van in den beginne werd besloten om aan de binnenlandse en buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders en aan de medewerkers een penning te overhandigen als tastbare herinnering aan dit evenement. Even werd overwogen om de medaille ook te koop aan te bieden, maar dat ging niet door.

Voor de technische uitvoering werd de gekende Brusselse firma Fonson aangesproken, maar voor het artistiek ontwerp had men geen pasklare oplossing. Een ruwe schets, die op de voorzijde de voornaamste Gentse monumenten samenbracht, was duidelijk niet meer dan een vrijblijvende denkoefening 7.

Geschetst ontwerp

In december 1957 besloot het stadsbestuur om er een wedstrijd voor in te richten onder de leerlingen van de hogere afdeling sierkunsten van de lokale Academie voor Schone Kunsten 8. De bekroonde ontwerpen zouden met een geldprijs beloond worden. De wedstrijd ving aan op 3 maart 1958 en werd twaalf dagen later reeds afgesloten. Omdat Fonson had laten weten dat zij een maand nodig hadden voor het maken van de modellen aan de hand van getekende voor- en keerzijdeontwerpen, en nog eens zes weken voor het vervaardigen van de matrijzen en het slaan van de medailles, was de tijd immers beperkt.

Er namen 26 studenten aan de wedstrijd deel en hun inzendingen werden op 15 maart beoordeeld door de leraars Bruynseraede, Vermeiren en Boes. De directie van de Academie maakte 20 van deze ontwerpen ter beoordeling over aan het Gents stadsbestuur en stelde de volgende rangschikking voor:

- 1ste Bernice Planckaert
- 2de Renaat Cocquyt
- 3de Nelly Van Liefveringe

Het college oordeelde echter anders en verkoos het ontwerp van Nelly Van Liefveringe 9; als tweede kwam Godelieve De Stobbeleir uit de bus, die door de jury van de Academie zelfs niet bij de eerste zes was gerangschikt. Onder de eerste zeven gerangschikten werden voor in totaal 3.100 frank “aanmoedigingspremies” verdeeld 10.

Op 24 april 1958 werden bij de Brusselse firma Fonson 50 plaketten in verguld brons besteld en 100 in gepatineerd brons; zulks overeenkomstig hun prijsofferte van 17 april 11. De vergulde exemplaren kostten per stuk 144 frank en de bronzen 106 frank, terwijl voor de aanmaak van modellen en matrijzen 18.000 frank moest betaald worden. Het graveren van de namen van de begunstigden kwam op 2 frank per letter of cijfer.

Op 21 mei werden door de firma Fonson éézijdige loden afslagen van voor- en

keerzijde van de plaket overgemaakt aan commissaris-generaal Eeckhout ^{12/}. Ze bevinden zich nog steeds in de verzameling van het Museum voor Schone Kunsten. Deze modellen werden goed bevonden en op 29 mei werd een definitieve, aangepaste bestelling aan Fonson overgemaakt:

- 1 plaket in verguld zilver
- 50 plaketten in verguld brons
- 150 plaketten in gepatineerd brons.

Fonson werd bovendien belast met het graveren van de namen op de vergulde exemplaren. Voor de niet-vergulde penningen deed men beroep op de Gentse firma A. Bourdon ^{13/}.

- Vz. In de rechterbenedenhoek bevindt zich een van de Gentse stadswachters uit het belfort in driekwart vooraanzicht naar rechts; enkel zijn hoofd en rechterschouder zijn zichtbaar; hij draagt een helm die alleen het gezicht vrijlaat en een goedendag rust op zijn rechterschouder; op de achtergrond wordt door middel van dikke volle lijnen een gotisch gewelf en een spitsboogvenster weergegeven; onderaan links, langs de rand, V. LIEFFERINGE N. (verticaal, van onder naar boven); rondom, een effen boord.
- Kz. Bovenaan links, een schild met het wapen van Gent; rechts ervan, *Stad Gent*; eronder, *De / Gouden Eeuw der / Grote Steden / juni-september 1958*; onderaan is plaats opengelaten voor de naam van de begunstigde ^{14/}; dikke volle lijnen links, rechts en boven dit alles suggereren een gotisch gewelf; rondom, een effen boord.

Onderaan op de rand is FONSON ingeslagen.

Rechthoekig met licht convexe zijden – medailleslag.

Brons – 71,1 x 47,8 mm – 104,8 g.

Aanvankelijk was voorzien dat de plaketten zouden verpakt worden in eenvoudige

kartonnen doosjes. Voor de belangrijkste personaliteiten vond men een luxueus echter schrijn meer gepast. Bij Fonson werd prijs gevraagd voor 51 schrijnen in echt leder en 50 in namaakleder. Deze bleken, met respectievelijk 450 frank en 110 frank per stuk, beduidend meer te kosten dan de plaketten zelf. Ondanks het akkoord hierover van het college 15/ vielen de levering, en vooral de prijs niet in goede aarde bij de organisatoren en werd alsnog een prijsofferte gevraagd bij de firma “Pierre De Bie & fils” te Antwerpen. De totale kostprijs van 6.825 frank bij deze firma was heel wat schappelijker dan bij Fonson, zodat ze één luxeschrijn in leder met goudopdruk (voor de koning) en 100 schrijnen in lederpapier mocht leveren 16/.

Fonson voorzag in totaal 47 plaketten van de naam en hoedanigheid van de bestemming vooraleer ze werden verguld 17/. Eén van de drie resterende werd van een opdracht voorzien en niet verguld; beide andere werden zonder inscriptie of vergulding aan het Gents stadsbestuur overgemaakt.

De firma Bourdon van haar kant bracht in eerste instantie 129 inscripties aan op gepatineerde exemplaren 18/. Later werd beslist om ook plaketten uit te reiken aan de pers, als beloning voor de beste reportages over de tentoonstelling. Paul Eeckhout en voorzitter Broeckart van de Vlaamse persbond bekroonden zo elf kranten of tijdschriften 19/.

Er bleven uiteindelijk dus twaalf gepatineerde penningen zonder inscriptie over. Eén ervan bevindt zich in het Bijlokemuseum te Gent 20/. De locatie van de andere elf is niet bekend.

Het verguld zilveren exemplaar van de herinneringsplakiet werd samen met een in leder gebonden catalogus door burgemeester Merchiers aan de koning aangeboden op het einde van diens bezoek.

De totale kostprijs voor deze plakiet bedroeg uiteindelijk 61.074 frank 21/, een zeer aanzienlijk bedrag in die dagen. Daaruit blijkt dat toen nog veel belang gehecht werd aan de creatie van een tastbare herinnering van dit evenement voor het nageslacht; men plaatste met andere woorden de eigentijdse activiteiten nog steeds in een historisch perspectief. Deze visie is sindsdien vrijwel volledig verloren gegaan.

De stand van Parijs

De stand van Utrecht

NOTEN

- 1/ De statuten van de vzw “Gent 1958” verschenen in het Belgisch Staatsblad nr. 1914 van 4 mei 1958 (Stadsarchief Gent, reeks XXI, nr. 339). De oprichters waren de Gentse burgemeester en de leden van het schepencollege. Op dat ogenblik waren de voorbereidingen voor een aantal van deze organisaties reeds geruime tijd aan de gang.
- 2/ Het totaal budget voor alle manifestaties bedroeg 18.100.000 frank, zijnde een kost van 15.500.000 frank na aftrek van de geschatte inkomsten van 2.600.000 frank; daarvan nam de tentoonstelling de helft in beslag.
- 3/ Paul Eeckhout was de conservator van het Museum voor Schone Kunsten te Gent. De meeste stukken aangaande deze tentoonstelling bevinden zich dan ook in het archief van deze instelling (zonder referenties).
- 4/ De deelnemende steden waren: Amsterdam, Augsburg, Barcelona, Bremen, Delft, Genève, Gent, Kopenhagen, Keulen, Krakau, Lissabon, Londen, Lübeck, Lüneburg, Marseille, Parijs, Utrecht en Venetië.
- 5/ Stadsarchief Gent, reeks XXI, nr. 1284.
- 6/ Onder meer de ministers, de burgerlijke en de militaire autoriteiten uit Gent, de beheerraad van Oost-Vlaanderen 1958, de commissaris-generaal van Expo ‘58, de gouverneurs, de ambassadeurs, de Academie voor Schone Kunsten, personaliteiten uit de kunstwereld, de beheerraad van de Gentse Universiteit en de burgemeesters van de betrokken steden (Stadsarchief Gent, reeks XXI, nr. 1284).
- 7/ Stadsarchief Gent, reeks XXI, nr. 1284.
- 8/ Brieven dd. 1 februari 1958, 15 maart 1958, 22 mei 1958 en 27 mei 1958 (archief Museum voor Schone Kunsten te Gent (zonder referentie)).
- 9/ Nelly Van Liefveringe (° Gent 13 oktober 1936) was op het ogenblik van de wedstrijd leerlinge in het vijfde jaar. Ze schreef zich in aan de Gentse Academie op 1 september 1953 en volgde er tekenkunde, sierkunsten en binnenhuisarchitectuur (Stadsarchief Gent, ASK 550). Ze behaalde het diploma van binnenhuisarchitecte als tweede van haar klas, met onderscheiding (Stadsarchief Gent, ASK 470). Later vestigde ze zich te Antwerpen.
- 10/ De premies werden als volgt verdeeld:
Nelly Van Liefveringe	1.000 frank
Godelieve De Stobbeleir	500 frank
Bernice Planckaert	500 frank
Renaat Coquyt	350 frank
Nelly Brands	250 frank
André De Vreeze	250 frank
Jozef Blindeman	250 frank
- 11/ Deze prijsofferte ontbreekt in de briefwisseling maar is wel vermeld in het ant-

woord van Fonson.

- 12/ Archief van het Museum voor Schone Kunsten te Gent (zonder referentie).
- 13/ De firma Bourdon was gevestigd op het Emiel Braunplein nr. 13 en graveerde in die periode steeds de opdrachten op de penningen die door het Gents stadsbestuur werden uitgegeven.
- 14/ Het hier beschreven exemplaar is opgedragen aan “F. VANHOEGAERDEN / IR DIRECTEUR”.

Frans Vanhoegaerden (° Nossegem 2 juli 1919, † Gent 3 januari 1996) liet zich na zijn middelbare studies aan het Koninklijk Atheneum te Gent op 5 oktober 1937 inschrijven aan de Gentse Universiteit. Hij behaalde er zijn diploma van bouwkundig ingenieur op 1 augustus 1942. In 1943 trad hij in dienst bij de technische diensten van het Hoofdbestuur der Stad Gent. Hij bracht het er tot Hoofd-ingenieur-directeur, een functie die hij tot zijn pensionering in 1981 uitoefende. Vanhoegaerden was tevens een begaafde tekenaar en gaf avondlessen aan de Gentse Academie. Hij realiseerde o.m. volgend zelfportret:

- 15/ Archief van het Museum voor Schone Kunsten te Gent (zonder referentie).
- 16/ Van de schrijnen in lederpapier waren er 50 bordeauxkleurig en 50 blauw. Ze waren rechthoekig van vorm en maten ongeveer 108 x 86 mm. Langs de binnenkant waren ze onderaan bekleed met blauw fluweel en bovenaan met witte zijde en ze kostten 65 frank per stuk.
- 17/ De volgende personen ontvingen een vergulde plakket (de opdrachten zijn weergegeven zoals ze aan Fonson werden overgemaakt en zoals ze dus meer dan waarschijnlijk op de plaketten werden aangebracht):

Plaket in verguld zilver

Aan Z.M. Koning / BOUDEWIJN

Plaketten in verguld brons

1. Mr. G van HALL / Amsterdam 2. Dr. K. MÜLLER / Augsburg 3. Sr J.M. de PORCIOLES / Barcelona 4. Wilhelm KAISEN / Bremen 5. D. de LOOR / Delft 6. Marius NOUL / Genève 7. L. MERCHIEERS / Burgemeester 8. Sigvard MUNK / Kobenhavn 9. Theo BURAUEN / Köln 10. Wiktor BONIECKI / Kraków 11. Lt. Col. A.S. BARRETO / Lisboa 12. Sir Denis TRUSCOTT / London 13. Dr. W. BÖTTCHER / Lübeck 14. Dr. P. GRAVENHORST / Lüneburg 15. G DEFFERRE / Marseille 16. E. PELLETTIER / Paris 17. M. LEVEQUE / Paris 18. Jhr. Dr. C.J.A. de RANITZ / Utrecht 19. R. TOGNAZZI / Venezia 20. Minister / Ach. VAN ACKER 21. Minister / H. LIEBAERT 22. Minister / V. LAROCK 23. Minister / F. FAYAT 24. Minister / L. COLLARD	25. Minister / E. ANSEELE 26. Minister / J. MOTZ 27. Oud-Minister / J. REY 28. Gouverneur / R. DE CLERCK 29. Gouverneur / A. MARIËN 30. E. DE WILDE / Best. Député 31. G D'HANENS / Best. Député 32. E. CLAEYS / Gemeenteraadslid 33. A. DE KEULENEIR / Gemeenteraadslid 34. H. SEVENS-DANNEELS / Gemeenteraadslid 35. A. HACQUART / Schepen 36. G NACHEZ / Schepen 37. E. PANTE / Schepen 38. G WALLAERT / Schepen 39. P. LUYCKX / Schepen 40. L. CNUUDE / Schepen 41. J. VANDER STEGEN / Schepen 42. Prof. H. VAN WERVEKE / Medewerker 43. Em. LANGUI / Directeur-Generaal 44. A. NORRO / STADSSECRETARIS 45. J. VERHE / ADJ. SECRET. 46. P. EECKHOUT / COMMISS. GENERAAL 47. L. PASTOR de MACEDO / LISBOA

- 18/ De 130 begunstigden van de bronzen plaketten zijn de volgende (de opdrachten zijn weergegeven zoals ze aan Bourdon werden overgemaakt en zoals ze dus meer dan waarschijnlijk op de plaketten werden aangebracht, alleen de bronzen plaket voor D.P.R.A. Bouvy (nr. 63) werd bij Fonson gegraveerd):

Lokale prominenten en medewerkers

1. E. DE GROOTE / Gemeenteraadslid 2. G VERHELST / Gemeenteraadslid 3. H. VERHAEST / Gemeenteraadslid 4. A. DE DECKER / Gemeenteraadslid 5. H. VAN DE PUTTE / Gemeenteraadslid 6. M. DE PAEPE / Gemeenteraadslid 7. J. SMET / Gemeenteraadslid 8. J. EECKHOUT / Gemeenteraadslid 9. L. LAMMENS / Gemeenteraadslid 10. R. EECKMAN / Gemeenteraadslid 11. A. DE CORDIER / Gemeenteraadslid 12. R. VANDE WEGE / Gemeenteraadslid 13. C. LOOTENS / Gemeenteraadslid 14. J. DE BOEVERE / Gemeenteraadslid 15. A. OOSTERLINCK / Gemeenteraadslid 16. A. VYNCKE / Gemeenteraadslid 17. E. JANSSENS / Gemeenteraadslid 18. M. VERSTRAETE / Gemeenteraadslid 19. J. BRANS / Gemeenteraadslid 20. A. VERSPEETEN / Gemeenteraadslid 21. N. VLAEYEN / Gemeenteraadslid 22. L. GRAU / Gemeenteraadslid 23. G ROELS / Gemeenteraadslid 24. A. FOKET / Gemeenteraadslid 25. F. TIJTGADT / Gemeenteraadslid 26. C. DE BRUYKER / Gemeenteraadslid 27. R. BAUWENS / Gemeenteraadslid 28. R. DE CLIPPEL / Directeur 29. J. BEYAERT / Afdelingshoofd 30. R. VAN BALLEBERGHE / Secret. Gent 58 31. G DE CLOEDT / Stadsontvanger 32. Alex WAUTERS	33. R. DE VOS / Tekenaar 34. P. DE MAZIÈRES / Tech. Toez. 35. P. BUYCK / Tech. Toez. 36. H. VAN HERREWEGHE / Tech. Toez. 37. C. D'HAVÈ / Ondernemer 38. Mevr. A. DE FRAIGNE / Commissaris 39. F. DE BOEVER / Commissaris 40. Dr. A. VAN DE WALLE / Commissaris 41. F. VANHOEGAERDEN / Ir.-Directeur 42. Dr. A. DE SCHRIJVER / Commissaris 43. G WAUTERS / Dir. Minist. Buit. Z. 44. N. VAN LIEFFERINGE 45. WILLE / Best.-Député 46. VAN NESTE / Best.-Député 47. BEYER / Best.-Député 48. AELBRECHT / Best.-Député 49. GRIJPDONCK / Best.-Député 50. VAN MOERKERKE / Best.-Député 51. BLANCKAERT / Best.-Député 52. DE VIDTS 53. JAMME 54. LALEMANT 55. VERHÉ 56. J. DE MOOR / Medewerkster 57. A. BAEKE / Medewerkster 58. R. GABRIELS / Medewerker 59. A. VERHULST / Medewerker 60. J. BOES / Lid Commissie 61. Dr. P. ROGGHÉ / Lid Commissie 62. G CHABOT / Lid Commissie 63. D.P.R.A. BOUVY 64. Archief

Buitenlandse medewerkers

65.	Sr. D. Adolfo Florensa Ferrer (Architect)	Barcelona
66.	Sr. D. Juan Ainaud de Lasarte (Directeur der Musea)	Barcelona
67.	Sr. Graneri	Barcelona
68.	Sr. Joachim Juste	Barcelona
69.	Dr. Jaime Lopes Dias (Commissaris)	Lissabon
70.	D. Julieta Ferrác (Commissaris)	Lissabon
71.	D. Edith Alves (Medewerker)	Lissabon
72.	M. Angelo Fernandez (Secretaris)	Lissabon
73.	M. Cavalheiro	Lissabon
74.	Mr. Pierre Bouffard (Directeur der Musea)	Genève
75.	Mr. R. Vachoud	Genève
76.	Mevr. Jacques Latour (Assistente der Musea)	Marseille
77.	M. Ripert	Marseille
78.	Mr. Charles Fruh (Président Commission des Beaux-Arts)	Parijs
79.	Mr. Jacques Wilhelm (Conservateur en chef du Musée Carnavalet)	Parijs
80.	Mr. Raymond Escholier (Homme de lettres)	Parijs
81.	Mr. A.H. Hall (Librarian, Curator and Director of the Art Gallery)	Londen
82.	Mr. Norman Cook, B.A.,F.S.A. (Keeper of the Guild Hall Museum)	Londen
83.	Miss Cook	Londen
84.	M. Trinder	Londen
85.	Dr. Simon H. Levie (Secretaris der Utrechtse Commissie)	Utrecht
86.	J.W.C. Van Campen (Archivaris)	Utrecht
87.	M. Van Gelder	Utrecht
88.	Dr. H.L.C. Jaffé (Adj. Directeur der Gemeentemusea)	Amsterdam
89.	M. De Roos	Amsterdam
90.	M. Hamerlinck	Amsterdam
91.	Dr. Lieb	Augsburg
92.	H. Fink (Stadsrectoraat)	Augsburg
93.	Dr. Wilhelm Effenberger	Augsburg
94.	Prof. Dr. Adam Bochnak (Directeur Nationaal Museum)	Krakow
95.	Dr. André Kopff (Technisch Inspecteur)	Krakow
96.	Mgr. Marie-Goetel Kopff (Regisseur)	Krakow
97.	Mr. Marke Rostworowsky	Krakow
98.	Mr. G. Bolten (Directeur Prinsenhof)	Delft
99.	Mr. Weyershäuser (Toerisme en Voorlichting)	Lüneburg
100.	Dr. Walter Bötcher (Oberstadtdirektor)	Lüneburg
101.	Mr. Otto Wandke (Stadtbauführer)	Lüneburg
102.	Dr. Gerhard Körner (Museumdirektor)	Lüneburg
103.	Dr. Siegfried Fliedner (Conservator Focke-Museum)	Bremen
104.	Dr. Dehnkamp	Bremen
105.	Dr. Kloos	Bremen
106.	Dr. Peimann	Bremen
107.	Dr. Schukamp (Senator)	Bremen
108.	Dr. Luise Klinsmann (Senator)	Lübeck
109.	Dr. Fritz Schmalenbach (Museumdirektor)	Lübeck
110.	Dr. Max Hasse (Commissaris)	Lübeck
111.	Mr. Karl Horenburg (Architect)	Lübeck
112.	Mr. Roussel (Hoofdinspecteur Nationaal Museum)	Kopenhagen
113.	Mr. Ib. Lunding (Architect)	Kopenhagen
114.	Mr. V. Arendrup (Secretaris)	Kopenhagen
115.	Mr. J. Samuelsen (Toezichter)	Kopenhagen
116.	Mr. S. Hellberg	Kopenhagen
117.	Mr. Poulsen	Kopenhagen
118.	Mr. Beutler (Assistent)	Keulen
119.	Mr. Hackenberg	Keulen
120.	Mr. Forster	Keulen
121.	Mr. Schnitzler	Keulen
122.	M. Vingiani	Venetie
123.	M. D'Anna	Venetie
124.	M. Morraye	Venetie
125.	S. Berryer	Madrid
126.	Sr. Antonio M. Simarro Puig	Madrid
127.	S. Iribanne	Madrid
128.	S. Querin	Madrid
129.	S. Gallego Burin	Madrid
130.	Claeys-Bouuaert (Belgische ambassade te Bonn)	

19/ De bekroonde kranten of tijdschriften waren:

- 131. Nouvelle Gazette (L.L. Sosset)
- 132. La Lanterne (André Marc)
- 133. Le Soir (Albert Guislain)
- 134. Le Patriote Illustré (L.D.H.)
- 135. Gazet van Antwerpen en Zondagsvriend (E. Winters)
- 136. Laatste Nieuws en Nieuwe Gazet (Jan Walravens)
- 137. Vooruit (D.S.)
- 138. La Flandre Libérale (G. Van Severen)
- 139. De Gentenaar (Pierre Kluyskens)
- 140. La Métropole (Ed. Gantoise) (Georges Chabot)
- 141. Journal Les Beaux-Arts, Brussel (L.L. Sosset)

20/ A. ELOY, V. MEILLANDER, F. VAN BOST & R. VAN DE WALLE, *Gentse Penningen 1780-1980*, Gent 1989, blz. 127, nr. C116 (referentie Bijloke museum N 2).21/ De kosten voor de productie van de plaketten waren uiteindelijk de volgende:

Stempels en modellen (Fonson)	18.000 frank
50 plaketten in verguld brons	7.200 frank
150 plaketten in gepatineerd brons	15.900 frank
1 plaket in verguld zilver	300 frank
gravure Fonson (807 letters x 2)	1.614 frank
gravure Fonson (92 letters x 2)	184 frank
kredietnota voor 3 niet-vergulde exemplaren	- 114 frank
gravure Bourdon	8.065 frank
schrijven firma De Bie	6.825 frank
Toelage wedstrijd	3.100 frank

	61.074 frank